

Valtioneuvoston asetus sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Sairausvakuutuslain 4 luvun 6 §:n 3 momentin nojalla annettua valtioneuvoston asetusta sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksessa säädetään sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta, joka muodostuu lähtömaksun, kilometrimaksun, toisen sairaankuljettajan lisämaksun ja odotusajan maksun korvausperusteesta. Sairaankuljetuksen kustannusten nousun johdosta sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksaa korotettaisiin jatkamalla voimassa olevaa väliaikaista korotusta ja lisäksi korottamalla korvaustaksaa kustannuskehitystä vastaavasti 6,17 prosentilla.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuus

Sairausvakuutuslain (1224/2004) 4 luvun 6 §:n mukaan vakuutetulle korvataan terveydenhuolto-lain 39 ja 40 §:ssä tarkoitettua ensihoitopalvelusta aiheutuneet kustannukset. Jos kohteessa annetun ensihoidon ansiosta vakuutetun tila on korjaantunut niin, että kuljetusta jatkohoitopaikkaan ei tarvita, sairaankuljetusajoneuvon kohteessa käynnistä aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutetulle aiheutuneena kustannuksena. Sairausvakuutuslain perusteella vakuutetulle korvataan ensi-hoitopalveluun liittyvä sairaankuljetus, ei ennen kuljetusta tai kuljetuksen aikana annettua ensihoitoa.

Sairaankuljetusajoneuvon käytöstä aiheutuneiden kustannusten korvausperusteena olevasta korvaustaksasta säädetään sairausvakuutuslain 4 luvun 6 §:n 3 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella. Sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksa perustuu kuljetuksesta aiheutuviin kustannuksiin ja käytettävissä oleviin varoihin.

2 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa. Kansaneläkelaitos vastaa sairausvakuutuslain mukaisten matkakorvausten toimeenpanosta.

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä, koska voimassa olevaan asetukseen ehdotetaan vain numeerisia muutoksia.

Hankkeen asiakirjat ovat saatavilla valtioneuvoston hankesivuilta hanketunnuksella STM077:00/2023.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Sairausvakuutuslain 4 luvun 6 §:n perusteella sairaankuljetusajoneuvon korvaustaksa perustuu kuljetuksesta aiheutuviin kustannuksiin ja käytettävissä oleviin varoihin. Kuljetuksesta aiheutuvia kustannuksia seurataan taksi- ja sairaankuljetusliikenteen kustannusindeksin perusteella. Tilastokeskus tuottaa taksi- ja sairaankuljetusliikenteen kustannusindeksin neljä kertaa vuodessa eli maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuussa siten, että kustannusindeksi valmistuu seuraavan kuukauden aikana.

Lakimies Paula Vuorenpää

VN/28672/2023

Sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta säädetään valtioneuvoston asetuksessa sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta (490/2018). Sairaankuljetuksen korvaustaksa muodostuu lähtömaksun, kilometrimaksun, toisen sairaankuljettajan lisämaksun ja odotusajan maksun korvauserusteesta.

Korvaustaksaa korotettiin 5,3 prosenttia valtioneuvoston asetuksella sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen väliaikaisesta muuttamisesta (405/2022), joka oli voimassa 1.7.–31.12.2022. Korotuksen tarkoituksena oli väliaikaisesti kompensoida energian hinnan noususta johtunutta kustannusten nousua. Korotus tehtiin määräaikaisella asetuksella, jotta korvaustaksan tasoa voitaisiin tarkastella uudelleen kustannustason kehittyessä. Korvaustaksa pidettiin korotetulla tasolla valtioneuvoston asetuksella sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen väliaikaisesta muuttamisesta (1066/2022), joka on voimassa 1.1.–31.12.2023.

Viimeisin kustannusindeksi on julkaistu lokakuussa 2023. Kustannusindeksin perusteella sairaankuljetusliikenteen kustannukset ovat nousseet syyskuusta 2022, jolloin korvaustaksan tasoa on viimeksi tarkistettu (pisteluku 132,8), syyskuun 2023 laskentapisteen pistelukuun (141,0) nähden noin 6,17 prosenttia.

Sairausvakuutuslakiin perustuvien matkakorvausten tarkoituksena on osaltaan turvata vakuutettujen yhdenvertainen oikeus saada tutkimusta ja hoitoa asuinpaikasta riippumatta korvaamalla osa sairauden, raskauden tai synnytyksen vuoksi tehdyn matkan aiheuttamista tarpeellisista kustannuksista. Korvaustaksan lasku kuljetuskustannusten noustessa voi vaarantaa sairaankuljetusalan toimijoiden toimintaedellytyksiä. Siten myös vakuutettujen hoitoon pääsy voi vaarantua. Sairaankuljetusten toiminnan turvaamiseksi on tarpeen tarkistaa korvaustaksan tasoa vastaamaan alan kustannuskehitystä.

Edellä esitetyillä perusteilla sairaankuljetuksen korvaustaksaa esitetään korotettavan aiempien korotusten verran 5,3 prosenttia sekä lisäksi syyskuun 2022 ja syyskuun 2023 välistä kustannusnousua vastaavasti 6,17 prosenttia.

Muutos olisi voimassa toistaiseksi. Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa on toimivaan ja kestäväan hyvinvointiyhteiskuntaan liittyvässä osiossa kirjaus ensihoitoon liittyvien kuljetusten rahoitusvastuun siirtämisestä kokonaisuudessaan hyvinvointialueille parlamentaarisen monikanavarahoitustyöryhmän ehdotuksen mukaisesti. Rahoitusvastuun siirron myötä sairausvakuutuslain nojalla ei enää korvattaisi sairaankuljetusajoneuvolla tehtäviä matkoja. Siirron tarkka ajankohta ei ole vielä tiedossa.

4 Pääasialliset vaikutukset

Vuonna 2022 ensihoitoon liittyviä matkoja korvattiin noin 546 000, joiden korvaukset olivat noin 89 miljoonaa euroa. Vastaavasti ambulanssilla tehtyjä kiireettömiä sairaankuljetusmatkoja korvattiin noin 74 000 matkaa, joiden korvaukset olivat noin 17 miljoonaa euroa. Sairaankuljetuksen kustannusten korvaukset maksetaan sairausvakuutusrahastosta sairaanhoitovakuutuksen kuluina, jotka rahoitetaan 67 prosenttia valtion varoista ja 33 prosentin osuudella vakuutettujen sairaanhoitomaksujen tuotoilla.

Väliaikaisen korotuksen voimassaolon jatkon arvioidaan lisäävän sairausvakuutuksen matkakorvausmenoja vuositasolla 5 miljoonalla eurolla. Valtion osuus tästä olisi 3,4 miljoonaa euroa. Lisäksi edellisen tarkastelupisteen jälkeisen kustannusnousun mukaisen 6,17 prosentin muutoksen arvioidaan lisäävän sairausvakuutuksen matkakorvausmenoja vuositasolla 6,6 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus olisi 4,42 miljoonaa euroa. Menon lisäys sisältyisi Kansaneläkelaitoksen arvioimaan matkakustannusten korvausten kasvuun, joten se ei aiheuttaisi lisämäärärahan tarvetta.

Lakimies Paula Vuorenpää

VN/28672/2023

5 Lausuntopalaute

Asetusluonnos on lausuntokierroksella ajalla 25.10.2023—23.11.2023. Lausuntopyyntö lähetetään seuraaville tahoille: Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Hyvil Oy, Hyvinvointiala HALI ry, Kansaneläkelaitos, Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, STTK ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Sairaankuljetusliitto SSK ry, Suomen Yrittäjät ry ja valtiovarainministeriö.

Lausunnot ovat julkisia ja ne löytyvät sosiaali- ja terveysministeriön hankeikkunasta.

Lausuntopalautteen yhteenveto lisätään lausuntokierroksen jälkeen

Säädösvalmistelussa on ollut tarpeen poiketa kuulemista koskevasta ohjeellisesta lausuntoajasta, jotta valmistelussa on voitu hyödyntää viimeisintä kustannusindeksijulkaisua ja varata aikaa asetuksen toimeenpanolle.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.1.2024.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa sairausvakuuslain 4 luvun 6 §:n 3 momentin nojalla asetuksen sairaankuljetusten kustannusten korvaustaksasta annetun asetuksen muuttamisesta.